

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 280/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Hončárom, Advokátska kancelária, Perličková 26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 261/12 z 31. októbra 2012 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 355/2013 z 30. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Hončárom, Advokátska kancelária, Perličková 26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva

na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 261/12 z 31. októbra 2012 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 355/2013 z 30. októbra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom prvého stupňa zamietol sťažovateľov návrh na uloženie povinnosti odporcovi odovyslať opravu v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov. Odvolanie sťažovateľa podané proti uvedenému rozsudku krajský súd uznesením odmietol ako oneskorene podané v zmysle § 218 ods. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Dovolanie, ktorým sťažovateľ uznesenie krajského súdu napadol, najvyšší súd odmietol podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu uvádza:

„Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O. s. p.). Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní. Podanie, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu sa ihneď po prijatí odovzdá podateľni na ďalší postup podľa § 129.

Zo spisu vyplýva, že odvolaním napadnutý rozsudok bol navrhovateľovi riadne doručený dňa 17.5. 2012. Nasledujúcim dňom t. j. 18.5. 2012 začala plynúť pätnásťdňová lehota na podanie odvolania v zmysle § 204 ods. 1 O. s. p. Posledným dňom zákonnej lehoty na podanie odvolania bol deň 1. 6. 2012. Navrhovateľ zaslal súdu prvého stupňa odvolanie elektronickým podaním (č. l. 62). Navrhovateľ osobne podal na Okresný súd Bratislava I dňa 4.6. 2012 písomne doplnené odvolanie (č. l. 67). Okresný súd Bratislava I, ako súd nepríslušný na podanie odvolania proti predmetnému rozsudku doručil písomné odvolanie na miestne a vecne príslušný súd, ktorým je Okresný súd Bratislava III (č. l. 67) dňa 5.6. 2012. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný podanie obsahujúce odvolanie urobil elektronickými prostriedkami, ktoré nebolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom.

Takéto podanie musí byť v trojdňovej lehote doplnené písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní, inak sa na neho neprihliadne, pričom z hľadiska zachovania zákonnej lehoty uvedenej v § 204 ods. 1 O. s. p., je určujúci deň, kedy bolo podanie skutočne na súd doručené.

Právna úprava lehôt sa v Občianskom súdnom poriadku nachádza v ustanoveniach §§ 55 a nasledujúcich. Ide nepochybne o právnu úpravu procesných lehôt, ktoré sú zachované, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu ktorý má povinnosť ho doručiť. Aj trojdňovú lehotu stanovenú v § 42 ods. 1 O. s. p. k doplneniu podania urobeného elektronicky predložením jeho originálu, treba považovať za lehotu procesnú. Pre jej počítanie, beh, a to treba zdôrazniť, aj pre jej zachovanie, platia ustanovenia § 56 a § 57 O. s. p., včítane jeho odseku 3. Opačný výklad, t.j. interpretovať zachovanie tejto lehoty ako výnimku zo všeobecného pravidla, nemá oporu v zákone a bol by aj v rozpore s účelom, ktorému má táto lehota slúžiť., (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Jozefa Kolcuna 2 Cdo 219/2007) ako aj (Uznesenie Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 360/2013 z 27.2.2014).

Orgánom povinným doručiť podanie, v zmysle § 57 ods. 3 O. s. p ktorým sa vykonáva úkon viazaný procesnou lehotou, je okrem iných subjektov v zmysle zákonom stanovených podmienok aj ktorýkoľvek okresný súd (§ 42 ods. 2 O. s. p.) čo je zrejmé z judikatúry súdov Slovenskej republiky (napr. V 8/72, R 23/86, ZSP č. 2/2004) ako aj (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 5.2.2014 sp. zn. 7 Cdo 142/2013)

Napadnuté rozhodnutia možno hodnotiť ako príliš formalistické, nesprávne a nezákonné, porušujúce základné práva účastníka konania. Súdny si nesprávne vyložili ustanovenie § 42 ods. 1 O. s. p. v otázke povahy trojdňovej lehoty, v ktorej treba doplniť elektronicky urobené podanie predložením jeho originálu.

Vychádzajúc s vyššie spomenutých rozhodnutí súdov, ide o lehotu procesnoprávnu, na ktorú treba použiť ustanovenia §§ 55 a nasl. OSP včítane ustanovenia § 57 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Keďže navrhovateľ osobne podal dňa 4.6. 2012 na Okresný súd Bratislava I písomne doplnené odvolanie (č.l.67) bola zachovaná trojdňová lehota uvedená v § 42 ods. 2 O. s. p. odsek 1 O. s. p. teda predložil odvolanie súdu včas, z ktorého dôvodu nebolo možné na neho neprihliadnuť. Ak napriek tomu odvolací súd na jeho elektronicky urobené odvolanie neprihliadol a odmietol ho ako oneskorene podané, postupoval nesprávne, čím mu odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.“

Sťažovateľ v označenom postupe konajúcich súdov vidí porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené v závere svojej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol vo veci nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu sp. zn. 9 Co 261/12 z 31. októbra 2012 a najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 355/2013 z 30. októbra 2014, predmetné rozhodnutia zrušil, vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal tiež sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Ústavný súd tak môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami

o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Ústavný súd pri posúdení námietok sťažovateľa sústredil svoju pozornosť na relevantnú právnu úpravu, teda na zodpovedanie otázky, či rozhodnutia konajúcich mali dostatočnú oporu v relevantnej právnej úprave a či v intenciách prezentovanej judikatúry bol sťažovateľovi poskytnutý náležitý a zároveň ústavne konformný výklad aplikovanej právnej úpravy, ako aj na to nadväzujúce dostatočné zdôvodnenie prijatých záverov.

Podľa § 204 ods. 1 OSP sa odvolanie podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 218 ods. 1 písm. a) OSP odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

Podľa § 218 ods. 2 OSP ako oneskorené nemožno odmietnuť odvolanie, ktoré bolo v lehote podané na odvolacom súde alebo do zápisnice na nepríslušnom okresnom súde.

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Podľa § 42 ods. 2 OSP každý okresný súd je povinný spísať podanie do zápisnice a postúpiť ho bez prieťahu príslušnému súde. Také podanie má tie isté účinky, ako keby sa stalo priamo na príslušnom súde.

V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd, ktorý sťažovateľom podané odvolanie odmietol ako oneskorene podané, dôvodil poukazom na relevantnú právnu úpravu (§ 204 ods. 1 a § 218 ods. 1 a 2 OSP), vo vzťahu ku ktorej vysvetlil , že sa odvolanie zásadne podáva na súde prvého stupňa, proti rozhodnutiu ktorého smeruje, a pokiaľ je odvolanie podané na inom súde, je možné ho považovať za včas podané len vtedy, ak ho tento nepríslušný súd v odvolacej lehote odošle tomu súdu, ktorý vydal odvolaním napadnuté rozhodnutie, prípadne odvolaciemu súdu. Krajský súd v nadväznosti na to poukázal na ustálenú judikačnú prax (R 12/1985), podľa ktorej *„Ak účastník občianskeho súdneho konania podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa na nepríslušnom okresnom súde inak než do zápisnice (§ 218 ods. 2), toto odvolanie nemá účinky riadne a včas podaného odvolania, pokiaľ v lehote podľa ustanovenia § 204 ods. 1 ho tento nepríslušný súd neodovzdal príslušnému súdu alebo orgánu, ktorý má povinnosť podanie doručiť v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 O. s. p.“*

Krajský súd zhrnul, že sťažovateľ zaslal (v určenej zákonnej lehote 15 dní) prvostupňovému súdu odvolanie elektronickou formou, preto bolo potrebné toto elektronické podanie v zmysle § 42 ods. 1 OSP doplniť písomne v lehote troch dní, pričom sťažovateľ požadované písomné doplnenie podal Okresnému súdu Bratislava I 4. júna 2012, ktorý ho ako súd nepríslušný doručil okresnému súdu až 5. júna 2012.

Na základe uvedeného krajský súd konštatoval: *„Keďže navrhovateľ nepodal písomné odvolanie proti rozsudku prvého stupňa na príslušnom súde v lehote zákonom určenej, nemá toto odvolanie účinky riadne a včas podaného odvolania.“*

Najvyšší súd sa stotožnil s postupom odvolacieho súdu a považoval za preukázané, že procesné predpoklady pre odmietnutie odvolania sťažovateľa ako oneskorene podaného boli splnené. Najvyšší súd citujúc a interpretujúc dotknutú právnu úpravu (§ 204 ods. 1 a ods. 2, § 42 ods. 1, § 57 a § 218 OSP) dôvodil, že podanie obsahujúce návrh vo veci samej, akým je aj odvolanie proti rozsudku, urobené elektronickými prostriedkami má rovnaké právne účinky ako riadne podanie, kde predpokladom vzniku týchto účinkov je doplnenie elektronického podania predložením jeho originálu najneskôr do troch dní.

Najvyšší súd pritom zdôraznil, že ustanovenia § 204 ods. 1 a § 218 OSP sú vo vzťahu k ustanoveniu § 57 ods. 3 OSP (na ktoré sa odvolával sťažovateľ) špeciálnymi ustanoveniami, a preto bolo potrebné včasnosť odvolania sťažovateľa posudzovať podľa nich. Podľa najvyššieho súdu pre včasnosť podania odvolania nestačí podať ho v zákonnej lehote na ktoromkoľvek súde, ale musí byť podané na súde, ktorý vo veci rozhodol, teda na príslušnom súde alebo musí ísť o odvolanie spísané nepríslušným súdom do zápisnice.

Najvyšší súd zhrnul skutkové okolnosti prípadu sťažovateľa a uviedol, že sťažovateľ podal odvolanie v posledný deň zákonnej 15-dňovej lehoty, teda 1. júna 2012 elektronickou formou na okresnom súde ako súde príslušnom. Elektronické podanie doplnil 4. júna 2012 podaním originálu odvolania Okresnému súdu Bratislava I, teda nepríslušnému súdu, ktorý však toto doručil príslušnému súdu až 5. júna 2012, teda po uplynutí určenej lehoty troch dní. Aj najvyšší súd zdôraznil odvolávajúc sa na § 218 ods. 2 OSP, že pre zachovanie lehoty na podanie odvolania nestačí, aby bolo odvolanie podané v zákonnej lehote na ktoromkoľvek súde, ale musí byť podané na súde, ktorý vo veci rozhodol, teda na súde príslušnom, prípadne príslušnom odvolacom súde alebo musí ísť o odvolanie spísané v uvedenej lehote nepríslušným súdom do zápisnice.

Najvyšší súd tak konštatoval, že odvolanie sťažovateľa podané v zákonnej lehote 15 dní elektronicky síce na príslušnom súde však nebolo doplnené v predpísanej lehote troch dní originálom na príslušnom súde.

Je nepochybné, že ťažiskovým ustanovením v danom špecifickom prípade sťažovateľa, ktoré bolo v hre a na ktorého interpretáciu sústredili konajúce súdy svoju pozornosť, je ustanovenie § 218 ods. 2 OSP inkorporujúce v sebe pravidlo pre posudzovanie včasnosti podaní obsiahnuté pôvodne v ustanovení § 42 ods. 2 OSP (podanie spísané do zápisnice na nepríslušnom súde má tie isté účinky, ako keby sa stalo priamo na príslušnom súde).

Konajúce súdy aplikujúc označené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku sťažovateľovi jasne a logicky vysvetlili, že pravidlá pre posúdenie včasnosti podania odvolania musia platiť aj pre prípad doplnenia originálu odvolania prvotne urobeného

elektronickou formou, a teda v zmysle citovaného ustanovenia § 218 ods. 2 OSP bolo možné v záujme zachovania zákonnej lehoty v konkrétnom prípade sťažovateľa, teda v posledný deň trojdňovej lehoty, zrealizovať na nepríslušnom súde doplnenie originálu odvolania podaného prvotne elektronickou formou len formou spísania do zápisnice.

Podľa názoru ústavného súdu zmienené odôvodnenia konajúcich súdov, ktoré boli podkladom pre posúdenie odvolania sťažovateľa ako oneskorene podaného, poskytujú sťažovateľovi v prvom rade náležitú interpretáciu relevantnej právnej úpravy, v rámci ktorej sú potom dostatočne podrobne vysvetlené skutkové závery a právne závery, ku ktorým na základe uplatnenia tejto právnej úpravy konajúce súdy dospeli. Toto odôvodnenie kvalifikuje ústavný súd ako zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetľujúce svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, nijako nepopierajúce zmysel aplikovaných právnych noriem, a teda nevykazujúce znaky svojoľnosti ani arbitrárnosti.

Ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa namietaným uznesením krajského súdu a najvyššieho súdu, pretože je zrejmé, že tieto aplikovali platnú a účinnú právnu úpravu, aplikácii ktorej predchádzal jej náležitý a ústavne konformný výklad, a skutkové a právne závery rozhodnutia boli náležité a zároveň logicky odôvodnené.

Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd námietky sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené a ako také ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Z týchto dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a ďalšími návrhmi sťažovateľa sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2015